

Täysistunto

Tiistai 18.3.2025 klo 14.00—20.42

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä sekä laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 207/2024 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 1/2025 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Hopsu.

Keskustelu

16.30 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä. Myös vihreät näkevät tarpeellisina erilaiset kannustimet ilmastoneutraaliin talouteen tähtääviin investointeihin, sillä lisätoimia tarvitaan päästövähennysten kiihdyttämiseksi. Vaikka päästökauppasektorin päästöt ovat vähentyneet merkittävästi viimeisten vuosien aikana, keskeiset epävarmuudet liittyvät erityisesti suurten teollisten investointien toteutumiseen. Vihreän siirtymän edistäminen on keskeistä paitsi luonto- ja ilmastotavoitteiden myös talouden näkökulmasta.

Vaikka vihreät suhtautuvat hallituksen esitykseen lähtökohtaisesti myönteisesti, liittyy sen yksityiskohtiin myös ongelmia. 36 kuukauden määräaika vähentää mahdollisuuksia hyödyntää hyvitystä ja suosii hankkeita, joiden suunnittelu on jo käynnissä, sen sijaan, että tuki olisi aidosti kannustava myös uusille hankkeille. Liian kireän aikataulun ei tulisi myöskään vaikuttaa esimerkiksi ympäristövaikutusten huolelliseen arviointiin.

Myös tuen kriteereissä on haasteita. Tukea ei tulisi myöntää hankkeille, jotka eivät edistä pitkäjänteistä työtä kohti ilmastolain tavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi bioenergian mahdolliseen lisääkäyttöön kohdistuvien tukien kohdalla on syytä tarkastella vaikutusta maankäyttösektorin nielun tilaan, sillä maankäyttösektorin nielun pieneneminen vaikeuttaa edelleen päästötavoitteiden saavuttamista.

EU tekee todennäköisesti tulevaisuudessa päätöksiä valtiontukia koskevien poikkeussääntöjen jatkosta. Mikäli päätöksiä uusista poikkeussäännöistä syntyy, hallituksen tulisi kehittää vihreän siirtymän investointitukia.

Teen vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuottaa selvityksen investointitukea saaneiden hankkeiden ympäristövaikutuksista erityisesti maankäyttösektorin näkökulmasta mahdollisten tulevien investointitukien jatkokehitystä varten.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

16.33 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! On tärkeää, että vihreän siirtymän hankkeita edistettäessä huomioidaan ilmasto- ja luontovaikutukset kattavasti, jotta hankkeet ovat aidosti ympäristön kannalta kestäviä.

Kannatan edustaja Hopsun tekemää lausumaehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

16.33 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Suomen talouden suurin ongelma on tällä hetkellä luottamuksen puute. Se näkyy siinä, että kuluttajat eivät luota tulevaisuuteen, yritykset eivät luota tulevaisuuteen, ja yritysten osalta tämä näkyy siinä, että Suomea vaivaa investointilamaannus: investointeja ei tehdä. Tähän ongelmaan, ihan oikein, hallitus päätti jo vuosi sitten kehysriihessä puuttua tuomalla Suomeen investointien uuden verohyvityksen, jolla pyritään nimenomaan kannustamaan liikkeelle näitä vihreitä investointeja, joita — erilaisia suunnitelmia kun katsotaan — Suomessa on kyllä pilvin pimein. Mutta valitettavasti ottaen huomioon sen, kauanko tässä valmistelussa on mennyt, ottaen huomioon ne tiukat rajat, joilla tämä esitys on tehty, ja ottaen huomioon sen, että tämä esitys on tosiasiallisesti voimassa vain tämän vuoden loppuun, en usko, että tällä esityksellä tätä investointilamaannusta pystyttäisiin tarpeeksi tehokkaasti taltuttamaan ja että tästä saataisiin käänne aikaiseksi.

Jo ensimmäisessä käsittelyssä SDP esitti, että tämän esityksen keskeinen valuvika liittyy siihen, että tämä kannustin kohdistuu vain suurille yrityksille johtuen tämän investointihyvityksen hankekohtaisesta alarajasta, joka on siis 50 miljoonaa, eli siihen, että se on niin korkea, että sillä ei saada esimerkiksi keskisuuria yrityksiä mukaan investoimaan. Tätä rajaa olisi tullut laskea 25 miljoonaan, mistä myös asiantuntijat niin kuulemisissa kuin tämän lakikokonaisuuden lausuntokierroksellakin samansuuntaisia esityksiä tekivät. Valitettavasti hallitus ei tähän taipunut.

No, nyt sitten toisessa käsittelyssä se keskeinen kysymyshän liittyy tähän kannustimen jatkoon, kun tämä nykyinen kannustin todella pohjautuu Euroopan unionin valtiontuki-poikkeuksiin, jotka ovat tämän vuoden vielä voimassa, mutta nyt jo suuret maat ovat ilmoittaneet, että paluuta vanhaan ei ole. Tämän johdosta myös komissio on jo ilmoittanut, että se tulee kertomaan tässä keväällä, viimeistään kesällä, uusimmat muutokset tähän valtiontukikokonaisuuteen, siihen, millä tavalla jatketaan ensi vuodesta eteenpäin. Ennakoitavaa on, että poikkeuksia tulee olemaan jatkossakin, ja senpä takia nyt olisi tärkeää, että Suomi lähettää vahvan signaalin omasta investointiympäristöstään, että mikäli unionin valtiontukisäännökset sen mahdollistavat, Suomi tulee jatkamaan tämänkaltaisen tai muun vastaavan investointikannustimen voimassaoloa.

Senpä takia, arvoisa puhemies, esitän, että eduskunta hyväksyisi vastalauseemme mukaisen lausumaehdotuksen, joka tähtää juuri siihen, että Suomessa käynnistetään pikimmiten valmistelu tällaisen investointikannustimen jatkostakin, koska tähän ollaan luultavasti joka tapauksessa menossa.

Olisi tärkeää, että tämä valmistelu aloitettaisiin jo nyt senkin takia, kun ottaa huomioon, miten kauan tämän lainsäädännön valmistelussa on mennyt. Päätös tästä esityksestä on todella tehty viime vuoden kehysriihessä, ja nyt todella vuosi siitä on mennyt, ja me olemme saamassa tämän voimaan. Tähän totta kai liittyy myös se, että tässä tulee käydä konsultoin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

ti komission kanssa, joka aina tähän osaan lisäaikaa vielä ottaa, ja senpä takia olisi syytä aloittaa tämä prosessi Suomessa jo nyt eikä vasta siinä vaiheessa, kun tiedetään, minkälaisia mahdollisia poikkeuksia myös ensi vuoden alusta alkaen on tosiasiallisesti voimassa. Jo nyt tulisi Suomen aktiivisesti vaikuttaa niihin ratkaisuihin, joita komissio on tekemässä, jotta tämä Suomen investointiympäristö olisi jatkossakin yrityksille myötämielinen ja kannustaisi juuri siihen, että nyt kaikesta epävarmuudesta huolimatta Suomeen kannattaa investoida.

Tämä investointilamaannus on myös yksi asia, jossa hallitus on kyllä valitettavasti epäonnistunut. Otetaan vaikka muutama esimerkki ihan viime viikoilta: Ensin hallitus sai aikaan omalla veropolitiikallaan vuodeksi tilanteen, jossa esimerkiksi elintarviketeollisuudessa laitettiin isot investoinnit jäihin. No, sitten kun hallitus tuli järkiinsä ja perui oman päätöksensä, saatiin elintarviketeollisuudessa investoinnit liikkeelle mutta hintana tosiasiallisesti oli se, että sitten täällä datakeskuspuolella investoinnit menevät nyt jäihin, ja siinäkin syynä on hallituksen tempoilu tässä omassa veropolitiikassaan. Nyt tämän investointikannustimen osalta uhkaa käydä samoin, että tämä on voimassa vain tämän vuoden osalta ja sen jälkeen hallitus taas jossain vaiheessa sitten pohdiskelee, mitäköhän jatkossa seuraa, ja se aiheuttaa jälleen epävarmuutta tähän suomalaiseen investointiympäristöön. Sen takia toivoisin, arvoisa puhemies, että tämä sali lähettäisi vahvan viestin, että me tarvitsemme jatkossakin tämänkaltaista investointikannustinta, jotta tosiasiallisesti Suomessa saadaan eri puolilla Suomea kuokkaa maahan, investoinnit käyntiin ja sitä kautta myös talouskasvua liikkeelle ja työllisyyttä ylös.

Toivon, että eduskunta hyväksyisi tämän vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen, koska tosiasiallisesti tärkeintä on nyt palauttaa meidän kotimarkkinoiden luottamus mutta myös yrityksille luottamus siihen, että tulevaisuuteen kannattaa investoida, koska se on ainoa keino, jotta tässä epävarmassa maailmassa Suomi nyt jatkossakin pärjäisi, saisimme talouttamme korjattua, saisimme talouskasvua liikkeelle, saisimme työllisyyttä nostettua. Luulisin, että tämän osalta meillä kyllä kaikilla riittää tässä yhdessä paljon tekemistä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.40 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys investointituesta ilmastoneutraaleille investoinneille on sinänsä ajatuksena kovin kaunis. Mutta edustaja Räsänen tässä äsken pohti, mistä tämä tilanne johtuu. Jos malttaisitte kuunnella sen verran, niin voin kertoa, mistä se johtuu.

Tämä energian hinta on noussut niin älyttömästi, että teollisuuden investoinnit karkaa-
vat Suomesta. Ajatelkaa: katsoin viime viikolla yhtä tilastoa, jonka mukaan kaukolämmön hinta on Suomessa noussut viimeisen kahden vuoden aikana vähintään 20 prosenttia ja karmeimmillaan 300 prosenttia. Joku teistä hymähtelee, että se on vain energiaa, mutta sano-
kaa, arvoiset edustajakollegat, yksikin tuote tai yksikin palvelu, mihin energianhinnan nousu ei ole vaikuttanut. Varmasti ette löydä sitä. Joka ainoassa vesilasissakin, minkä juotte aamulla kotonanne hanasta, kun otatte vettä aamutuimaan, se sähkönhinnan nousu näkyy ja energianhinnan nousu varmasti näkyy. Ja sitten kun huudetaan investointitukien perään ja erilaisten tukien perään sen tautta, kun talous on mennyt kuralle, niin kuvitteleeko joku tässä maassa vielä, että meillä löytyisi veronmaksajien kukkaroista rahaa tällaisten töllön töiden tekemisen jälkeen tukea yrityksistä. Ei yrityksen johto voi olla niin saamaton ja niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

ajattelematon, että se jatkaisi tällaisesta yritystoimintaa, joka vie sen varmasti konkurssiin. Totta kai se pistää pillit pussiin ja yrittää suojata pääomia, että parempi aika koittaisi ja pääsisi taas yrittämään.

Keskusta on jättänyt tähän hallituksen esitykseen vastalauseen, että tämä 50 miljoonan raja on liian korkealla ja sen pitää alkaa ihan pienestä yrityksestä, miljoonasta asti, ylöspäin. No, se nyt on selvä asia, mihin paikkaan, mihin yritys kenttään syntyvät Suomessa uudet työpaikat: pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Jos me rajataan ne muutamaan isoon yritykseen, sinne voi syntyä 50—100 työpaikkaa, ei enempää.

Mutta jos tätä ilmastohumppaa vielä jatketaan ja täällä puhutaan varsinkin vihreiden osalta auliisti siitä, miten erittäin hienosti ilmastopolitiikka on hoidettu, niin oletteko tehneet ympäristövaikutusten arviointia esimerkiksi teidän Vantaan jätevoimalan päästöistä? Luin lehdestä juuri Loviisan ihmisten kommenttia, miten valtava löyhkä siellä on. Jos tämä jatkuu, niin ensi kesänä siellä juoksee kissankokoisia rottia ja valtavat tuhot tehdään luonnolle ja ympäristölle. Kyllä teitä kiinnostavat maaseudun ihmisten ympäristötuhot, mutta ette te omaa nokkaanne pitemmälle näe. Olette lakkauttaneet puhdasta voimaa, joka ei haise millekään, ja nyt siellä on semmoinen löyhkä, ja sitä, mitä tapahtuu seuraavina vuosina, kukaan ei tiedä.

Oletteko muuten ottaneet selvää siitä — samalla, kun tätä ympäristöä parannatte tuolla Vantaan voimalaitoksessa — miten vahvasti te, arvoisat pääkaupunkiseudun päättäjät, osallistutte harmaan talouden tukemiseen? Sehän on teidän toinen suuri menestyksen tarina, kun te aina puhutte, miten pitää ihmisten elää oikein. Ottakaa selvää, kuka hoitaa italialaisten jätehuollon. Haluatteko te todella olla tukemassa sitä järjestelmää, joka siellä jätehuoltoa hoitaa? Katsokaa edes joskus peiliin. Kyllä on helppo löytää tikku toisen silmästä, kun malkaa omasta silmästä ei näe. Ja sitten täällä esitetään vielä, että näiden arviointien jälkeen tehtäisiin niitä investointitukia ja oletettaisiin, että näillä valtavilla energianhinnan nousuilla voitaisiin Suomeen tehdä uutta työtä — unohtakaa koko juttu.

Tänä aamuna istuin lentokoneessa ison yritysjohtajan vieressä, ja hän sanoi minulle, että heidänkin yritystoimialallaan — jätän sanomatta, mikä se on — hän seuraa talouden kehitystä käsi valtimolla koko ajan. Hän tietää, missä talous menee, ja hän oli erittäin huolissaan kysynnän pienenemisestä. Tästä energianhinnan noususta se nimenomaan johtuu. Teillä on niin kova ilmastohumppa menossa, että te ette näe tosiasioita.

Kaikkein paras — arvoisa rouva puhemies, lopuksi — minkä minä olen kuullut tästä ilmastohumppasta, on se, että nyt Suomessa on tuuletettu datakeskuksia kaksin käsin oikein riemusta hihkuen, on ilmaan hypitty. Oletteko laskeneet, mihin se johtaa? No sehän, kun nämä datakeskukset ja esimerkiksi Google tulevat Suomeen — on ostanut tontin, rupeaa rakentamaan, kaikki tekniikka tulee ulkomailta — johtaa siihen, että se firma, joka on tehnyt tämän tänne tulon, on sopinut voimalaitosten kanssa edullisesta ydinvoimasta, jolla datakeskus toimii: 100 megaa, 200 megaa per datakeskus riippuen koosta. Luuletteko te, että se voi tuulivoimalla tai aurinkovoimalla toimia, kun talvella ei tule sähköä? Ei tietenkään. Se syö sitä suomalaisille tulevaa edullista ydinvoimaa, joka on taannut tähän saakka halvan energian. Olemme yhä syvemmällä valtavan kalliin energian suossa, ja Google ottaa täältä suuret voitot erilaisten yritysjärjestelyjen kautta. Suomeen tuleva verovirta vähenee, sata ihmistä ehkä saa töitä, ja kunta, missä rakennus sijaitsee, saa kiinteistöveron. Mitä muuta saadaan? Suomen sähköenergia nousee valtavan kalliiksi ensi talvena, jos nämä kauhukuvat toteutuvat, niin kuin pahoin pelkään. Meidän on ruvettava nyt, arvoisat edus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

tajakollegat, järjestä ajattelemaan. Tällainen rahan työntäminen ulkomaille ja ilmastohumpan tanssiminen vievät tämän maan kadotukseen.

En vaadi, että te olisitte kannattamassa minun ajatustani, mutta odotellaan pari vuotta. Olen aivan varma, kun näitä yritysjohtajia kuuntelee, että täältä lähtee metsäteollisuus, kun valtavat määrät arvokasta tukkipuuta poltetaan tällä hetkellä, kun teille ei turve käy, kun se on fossiilinen. Lukekaa nyt edes biologiaa. Onko teillä luonnontieteiden luku unohdettu, vai ettekö te ollenkaan enää lue sellaista kuin luonnontieteet? Mistä turve syntyy? [Ville Merisen välihuuto] Sitten vielä katsotte sen jälkeen rohkeasti, kun puuta poltetaan, että kummasta tulee enemmän ilmastopäästöjä, puun poltosta vai turpeen poltosta. Tutkikaa sitäkin. Ne ovat tarkkoja tieteellisiä lukuja. Teillä on suojananne valtava lehdistö ja suuren median, Ylen, joka teidän juttuihinne uskoo ihaillen, koskemattomuussuoja — kas, kun ei ole vielä mitalia teille kaulaan jakanut.

Mutta katsokaapa joskus totuutta silmiin ja katsokaa, miten suomalaiset perheet jaksavat, miten vanhoilla ihmisillä, joilla on pieni eläke, menee. Toivon pikkuisen realismia. Tämä teidän höpöjen puhuminen täällä alkaa tyyppiä. Ainakin niiden kuuntelu tuntuu aika vastenmieliseltä, mutta rohkeasti olen sitä tehnyt. Tämä on aika kasvattavaa kuitenkin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.47 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tekisi mieli jatkaa tätä energiapoliittista keskustelua tässä, kun jonkin verran olen ollut semmoisella alueella töissä. Toteaisin nopeasti sen, että meillä on erittäin monipuolinen energiatuotanto, ja se on se meidän vahvuutemme ollut. Meillä on riittävä perusvoima, ydinvoimaa, ja meillä on nyt uusia tuotantomuotoja koko ajan kehittymässä. Minä luotan siihen, että me löydämme koko ajan ratkaisuja. Mutta se, mikä tässä aina jää huomiotta, kun kasvusta ja tästä puhutaan, on se, että meillä ei ole 15—16 vuoteen ollut kasvua. Kun meillä oli korkotaso noin nollan pinnassa aika pitkän aikaa, niin voi kysyä yrityksiltä myös, miksi yritykset eivät ole pystyneet omilla investoinneillaan lyömään nollaa. Voi kysyä, mistähän se johtuu. Eikä se varmaan johdu siitä, että työntekijöitten palkat tai muut ovat sellaisella tasolla, että ei pystytäkään tekemään. Täytyy miettiä, että myös tässä näkökulmassa on joku syy. Joitain syitä täytyy hakea myöskin tästä päästä.

Mutta ennen kaikkea tähän investointikannustimeen: Sinänsä on hyvä asia, että haetaan tällaisia ratkaisuja, mutta tämä raja on liian korkea, kun tämä on täällä 50 miljoonassa. Edustaja Räsänen hyvin toi esiin tuossa puheenvuorossaan, että raja on esitetty 25 miljoonaa, ja se keskustelu käytiin tuossa ensimmäisessä käsittelyssä ja äänestettiin. Voin todeta, että kannatan vahvasti edustaja Räsänen tekemää esitystä, että tämä lausumaehdotus otettaisiin tässä huomioon ja valmistelu aloitettaisiin hyvissä ajoin ja vaikutettaisiin myöskin EU-komissioon, että näitä investointihyvityksiä voitaisiin tämän 25:nkin jälkeen käyttää hyödykseen. Ja vielä niinkin olisi varmaan hyvä, että se myös jatkossa olisi matalammalla rajalla. Kannatan tätä lausumaehdotusta.

Jatkamme edustaja Hoskosen kanssa energiapoliittista puhetta jossain toisen pykälän yhteydessä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

16.49 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Ilmastokriisi edellyttää talouden rakenteiden perustavanlaatuisia muutosta, ja vaikka mittavien vihreiden investointien tukeminen on askel oikeaan suuntaan, tarvitaan toimia paljon enemmän. Tämä yksi askel oikeaan suuntaan ei myöskään kompensoi hallituksen useampaa loikkausta väärään suuntaan. Ei ole mitenkään hyväksyttävää, että samaan aikaan tämä hallitus on esimerkiksi leikannut erittäin kovakätisesti rahoitusta ilmasto- ja ympäristötoimilta, se on poistanut kunnilta velvoitteen ja rahat ilmastosuunnitelman laatimiseen ja esittänyt saastuttamislupien myöntämistä kestävä kehityksen hankkeille entistä helpommin. Orpon hallitus on ollut myös täysin kyvytön ja haluton puuttumaan liian korkeisiin hakkuutasoihin ja hiilinielun romahdukseen.

Arvoisa puhemies! On myös hyvä miettiä tarkkaan, millä ehdoilla tätä uutta yritystukea jaetaan. Hallituksen esityksessä mainitaan toteutettavien hankkeiden joukossa datakeskukset ja akkuinvestointeja. Jos verohyvityksen tarkoituksena on tukea siirtymää kohti ilmastokestävä taloutta, niin miksi sähkösyöpöt datakeskukset on listattu potentiaalisina tuen kohteina? Hallitushan on luvannut poistaa datakeskusten sähkönkäyttöön liittyvän verotuen, mikä on hyvä asia, mutta olisi jokseenkin epäloogista jakaa uutta tukea datakeskuksille nyt tämän verohyvityksen kautta. Datakeskukset on siis rajattava tämän verohyvityksen ulkopuolelle.

Akkuinvestoinnit taas pitävät sisällään myös akkumineraalien kaivostoimintaa, ja meidän on oltava ehdottomia siinä, ettei kaivoshankkeita toteuteta ympäristön kustannuksella. Metallit ovat uusiutumaton luonnonvara, ja kaivokset voidaan kaivaa ja hyödyntää vain kerran. Siksi katse on käännettävä tulevaisuudessa myös vaihtoehtoihin akkuteknikoihin.

Arvoisa puhemies! Tukea tulisi myöntää ainoastaan sellaisille hankkeille, jotka edesauttavat ilmastotavoitteiden saavuttamista ilmastolain mukaisesti pitkällä tähtäimellä ja johdonmukaisesti. Hankkeet eivät esimerkiksi saa heikentää maankäyttösektorin hiilinielun jo entuudestaan hälyttävän huonoa tilaa esimerkiksi hakkuista lisäämällä.

Kun yrityksille jaetaan tällä tavalla julkista rahaa, niiden on oltava muutenkin vastuullisia toimijoita. Valtiontukia saaville yrityksille tulisi säätää velvoitteet välttää kohtuutonta osingonmaksua ja tarpeettomia irtisanomisia. On myös varmistettava, että valtiontukea saavat yritykset noudattavat Suomen työläinsäädäntöä ja sovellettavia työehtosopimuksia. Vaikka vihreän siirtymän investointien vauhdittaminen on kannatettavaa, on epäselvää, palveleeko hallituksen esitys tätä tarkoitusta todella. Koska investointihyvityksen hakemisen ja myöntämisen aikataulu on niin tiukka, sitä haetaan todennäköisimmin hankkeille, jotka ovat jo selvitys- tai suunnitteluvaiheessa. On siis epätodennäköistä, että tämä hyvitys yksinään saa yrityksiä tekemään aidosti uusia investointeja.

Verohyvitys on myös ongelmallinen tapa tukea ilmastoneutraaleja investointeja. Vaikutukset julkiseen talouteen on vaikea budjetoida etukäteen. Verohyvityksen todelliset kustannukset eivät ole vielä tiedossa, ja ne saattavat nousta jopa yli kahteen miljardiin. On toki Orpon hallitukselle kätevää, että tämä kaikki tulee sitten vasta seuraavien hallitusten maksettavaksi. Suoria tukia olisi ollut helpompi kohdentaa suoraan tämän hallituksen omasta budjetista. Näin kustannuksetkin olisivat pysyneet paremmin hallinnassa.

Arvoisa puhemies! Tämä vihreiden investointien verohyvitys onnistuu juuri nyt vain siksi, että EU:ssa sovelletaan poikkeuksia valtiontukisääntöihin. Suomen on vaikutettava vahvasti EU:ssa sen puolesta, että mittavat investoinnit ja panostukset talouden ekologiseen jälleenrakentamiseen ovat myös tulevaisuudessa mahdollisia. Meillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin varmistaa, että tämä planeetta pysyy elinkelpoisena tulevaisuudessakin. Tämä on aikakautemme suurin haaste, ja se edellyttää riittäviä toimia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Näillä perustein ehdotan, että hyväksytään vastalauseen 4 mukaiset kaksi lausumaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

16.54 Aino-Kaisa Pekonen vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Me vasemmistossa kannatamme toimia vihreän siirtymän vauhdittamiseksi ja tukemiseksi, mutta tämän verohyvityksen kriteerit kyllä ihmetyttävät. Kun kyse on miljardeista menetetyissä verotuloissa, on hyvä miettiä tarkkaan, mille tahoille sitä julkista rahaa jaetaan ja millä ehdoilla.

Puhemies! Kun jaetaan suomalaisten veronmaksajien rahaa yrityksille, meillä on myöskin oikeus edellyttää niiltä kokonaisvaltaisesti vastuullista toimintaa. Yhdysvalloissakin tämänkaltaisille tuille asetettiin Bidenin hallinnossa ehtoja, liittyen esimerkiksi työntekijöiden oikeuksiin. Tämä on vähintään, mitä tämä hallitus voisi tehdä kaikkien sen työntekijöiden oikeuksia heikentävien toimien jälkeen.

Yhdyn edustaja Kivelän huoleen siitä, että rahaa jaettaisiin datakeskuksille, joiden verotuet juuri luvattiin lopettaa, ja, puhemies, kannatan edustaja Kivelän tekemiä lausumaehtotuksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eskelinen.

16.56 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisten ja yritysten luottamus on tällä hetkellä aivan pohjamudissa, ja tietysti nyt hallitus yrittää... On tietysti hyvä, että joku esitys tulee pöytään, mutta niin kuin tässä aiemmin on todettu, tässä on paljon semmoisia asioita, mihin ei jaksa uskoa.

Ensinnäkin tämä investointien alarajan korkeus on hyvinkin ongelmallinen, ja en usko, että sillä saadaan houkuteltua nyt sitten. Luulen, että siinä 10—20 miljoonan euron luokassa olevia keskisuuria yrityksiä tänne olisi mahdollista houkutella.

Sitten tämä haku aika on hyvin ongelmallinen, vuoden loppuun.

Sitten sehän, mikä vaikutus tällä on julkiseen talouteen, on ihan arvoitus, niin kuin aikaisemmin tuli esiin, ja tässä esityksessä ei puhuta ollenkaan vaikutuksista yhteisöveroon ja kuntiin. 20 vuoden aikana se kaksi prosenttiahan on myös sitten kuntien yhteisöveroista pois.

No, toivotaan, että tällä jotain saataisiin aikaan, mutta ongelmahan tässä on, että kaksi vuotta näitä kasvutoimia on odotettu. Puolitoista vuotta on odotettu, että Itä-Suomi-ohjelma saataisiin ja että se saataisiin rahoituksen piiriin, ja ensi viikolla taas istutaan seitsemän Itä-Suomen kaupungin kanssa nokikkain ja kuunnellaan, mitä hallitus aikoo tehdä. Jos suomalaisilla on luottamus kateissa, niin kyllä tässä edustaja Eskeliseläkin on luottamus kateissa tällä hetkellä hallituksen kasvutoimiin.

Onhan siellä se Murron työryhmän raportti, mutta kun Suomen talous on ajettu niin veitsenterälle, niin hallituksella se talouden liikkumavara on vain niin onneton. Mistä kaivellaan ne rahat? Taitaa uupua siitä kolmen miljardin liikennepaketistakin vielä kokonaan ne rahat. Niitä valtion omaisuuksia ei ole myyty eikä tänä aikana ole järkevää myydä. Ja nyt tuolla maakunnat kuvittelevat, että tässä ensi vuonna kuokka iskee maahan ja satojen miljoonien liikenneinvestoinnit lähtevät liikkeelle. Eivät lähde. Tämä on totuus. Hallituksen olisi syytä kertoa se. Valtuuksia on annettu näille liikennehankkeille, ja jossain vaiheessa ne toteutuvat, mutta epäilen samaa, että tässä käy niin kuin todettiin, että seuraava hallitus kantaa kyllä julman vastuun näistä tämän hallituksen päätöksistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Yhdyn myös edustaja Räsäseen ja Lylyyn ja tuohon lausumaan, mikä valtiovarainvaliokunnassa meidän osalta tehtiin.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.